

Sunt nazist, domnule Kästner?

Peste trei săptămâni, când venea de la școală, Friedrich se întâlnește în fața casei cu domnul Kästner.

— Ce s-a întâmplat, Friedrich? îl întreabă scriitorul. Pari puțin îngrijorat de ceva.

— Cred că așa și este.

Domnul Kästner ridică din sprâncene.

— Ce te necăjește?

Friedrich aruncă o privire peste umăr, pentru a se asigura că nu sunt ascultați. Doamna Krajewski, vecina de peste drum, mergea să cumpere ceva; nu i-ar fi plăcut să spună ceva ce îl supăra în fața vreunei prietene de-ale mamei sale. Sau, de fapt, în fața oricui altcuiva.

— Probabil că nu este important, începuse el. Și, desigur, nu aș vrea să vă deranjez cu problemele mele, domnule.

— Prostii, hai la mine să stăm de vorbă, răspunse domnul Kästner, deschizând ușa apartamentului. De

fapt, chiar voiam să dau de tine. Încă nu am început noua mea carte și aș fi vrut să-mi dai câteva idei. Idei pentru o nouă poveste cu Emil și prietenii lui. Tatăl tău spune că ești cel mai înfocat cititor pe care îl am, primul dintre toți admiratorii.

— Chiar așa?

— Mi-a spus că ai citit cartea de cel puțin douăzeci de ori. Așa e?

— De cel puțin douăzeci de ori, răspuse Friedrich. Domnul Kästner surâse.

— Nu mă întâlnesc prea des cu băieții de vârsta ta. Asta, de când nu mai predau. Și nu am cunoscut cu siguranță nicio persoană care să fi citit *Emil și detectivii* de atâtea ori, Friedrich. Așa că, da, cred că ești cel mai mare admirator, nu-i așa?

Intrară în clădire și urcară în apartamentul domnului Kästner. Pe pereții camerei de zi erau atârinate o mulțime de tablouri interesante, cu aspect foarte modern, și foarte multe fotografii înrămate. În încăperea mai erau rafturi cu multe cărți. Friedrich nu mai văzuse niciodată atât de multe cărți, iar acest lucru îl umplu de admirație. Apartamentul arăta exact așa cum trebuia, după părerea lui Friedrich; hotărî că, dacă ar fi avut un apartament, ar fi arătat exact ca acesta. Pe rafturi nu existau niciun fel de bibelouri, ci numai cărți; Friedrich ura bibelourile, erau tare ușor de spart, după cum descoperise chiar el.

— Dumnezeu, ați citit toate aceste cărți?

Domnul Kästner izbucni în râs.

— Nu. Cumpăr mult mai multe decât citesc. La mine, cumpăratul cărților este un fel de patimă. Chiar ar trebui să mă opresc înainte să îmi scape de sub control. Dar, cumva, nu vreau acest lucru. Pentru că iubesc cărțile. Probabil acum mai mult ca niciodată. Ți aduc ceva de băut?

— Da, vă rog. Dacă ați avea puțin lapte, ar fi perfect.

În timp ce Friedrich se plimba admirând apartamentul și mulțimea de tablouri, domnul Kästner merse în bucătărie, de unde îi aduse un pahar cu lapte rece și câteva prăjituri. Le puse pe o masă de sub portretul de mari dimensiuni al unei persoane destul de în vârstă, cu o figură destul de tristă, care purta perucă și avea o stea argintie mare pe pieptul hainei sale albastre.

— Vino, tinere. Așază-te. Suntem prieteni, nu-i așa?

— Da, domnule. Așa sper.

Friedrich se așeză și sorbi puțin lapte.

— Iar prietenii au încredere unul în altul. Corect?

— Cred că da.

— Foarte bine. Ai vrea să-mi spui ce te tulbură, tânărul meu prieten?

Friedrich oftă și se așeză o clipă peste mâini, pentru a se opri din foiala care părea să-i supere pe unii adulți.

— Un singur lucru. Fratele meu, Rolf, m-a dus la parada din fața Porții Brandenburg, în seara în care Hitler a ajuns cancelar. Și mă tem că am petrecut toată seara aclamând victoria și executând salutul lui Hitler. Asta mă frământă acum. Vedeți, domnule Kästner, sunt puțin îngrijorat că m-am transformat într-un nazist, ca Rolf, continuă Friedrich, speriat. Sunt nazist, domnule Kästner?

Domnul Kästner își aprinse o țigară și se lăsă pe spate cu tot cu scaun.

— Ai vrea să fii nazist, Friedrich?

— Nu prea, domnule.

— Poți să-mi spui de ce?

— Pentru că, la câteva zile după paradă, am văzut niște Cămăși Brune care făceau ceva ce nu mi-a plăcut. Hărțuiau un bătrân cu barbă.

— Unde s-a întâmplat?

— Lângă magazinul de bijuterii, acela aflat în piața Wittenberg.

— Hmm. Au spus cumva *de ce* îl hărțuiau pe bătrân?

— Chiar dacă ar fi spus, eu nu i-am auzit. Dar nu asta a fost problema. Sunt sigur că domnul Hitler s-ar fi supărat foarte tare dacă ar fi aflat. Pentru că nu cred că ar putea exista *vreodată* un motiv real pentru ca trei sau patru băieți, nu cu mult mai mari decât Rolf, să considere că este în regulă să îmbrâncească un om care era suficient de în vârstă pentru a le fi bunic.

— Sunt complet de acord cu tine.

Friedrich încercă o prăjitură, care era delicioasă.

— În plus, mai și râdeau. De parcă totul ar fi fost o glumă bună. Dar nu era. Toată lumea putea să-și dea seama. Bătrânul plângea. Înceau să-i taie barba.

— Au reușit? Cred că pot ghici de ce.

— De ce? De ce ar face cineva așa ceva?

— Probabil că bătrânul era evreu. Dacă nu știai încă, naziștilor nu prea le plac evreii. Au senzația că sunt malefici. Ceea ce, după mine, este un motiv foarte întemeiat să nu-ți placă naziștii. Pentru că evreii nu sunt diferiți de mine sau de tine.

— Sunt de acord, domnule.

— În acest caz, chiar nu ai de ce să-ți faci probleme, Friedrich. Nu ești nazist. Nu e de ajuns să scandezi și să întinzi brațul drept ca să fii nazist. Mai trebuie să ai în tine o doză bună de ură. Iar mie nu mi-ai părut un băiat care să urască îndeajuns ceva. Am auzit și eu de

paradă. Din ce mi s-a spus, era foarte mult entuziasm. Pur și simplu, pe moment te-a cuprins entuziasmul. La fel ca pe mulți alții, spuse el cu un zâmbet fin. Dar asta nu-i face nici pe ei naziști. Germanii sunt prea cumpăniți. Prea calmi. Prea civilizați pentru a crede în toate balivernele astea spuse împotriva evreilor. Sau cel puțin așa sper.

— Apropo, prăjitura este foarte bună, interveni Friedrich, ștergându-și mâinile cu batista.

— Îmi pare bine că ți-a plăcut.

— Vă deranjează dacă vă întreb ceva, domnule? De unde v-a venit ideea pentru *Emil și detectivii*?

— Nu mă deranjează deloc. Mama mea, Ida, era coafeză, exact ca mama lui Emil. Lucra în apartamentul ei din Dresda, pe Königsbrucker Strasse, la numărul 48. Într-o zi, a trebuit să merg la Berlin și mi s-a întâmplat ceva foarte asemănător.

— Deci, este oarecum autobiografic.

— Cred că o mulțime de cărți sunt așa, nu?

— Nu prea m-am gândit la asta, admise Friedrich. Dar cred că ați putea avea dreptate.

Privi la portretul bătrânului cu perucă atârnat pe peretele din dreptul mesei.

— Știi cine este, Friedrich? întrebă domnul Kästner când își dădu seama că băiatul privea tabloul cu atenție.

Friedrich își dădu seama că îl prefera unor tablouri mai moderne din apartament.

— Este regele Frederic cel Mare al Prusiei?

— El este. Foarte bine, băiete. Firește, este o copie, originalul se află într-un muzeu. L-am cumpărat pe vremea când eram student la universitatea de aici, din Berlin. Vezi tu, mi-am scris teza despre Frederic, iar acesta este unul dintre tablourile mele preferate. Îl înfățișează pe Frederic către sfârșitul vieții. Îmi amintește întotdeauna că, dacă ai totul, cum a avut Frederic, nu ești neapărat fericit. El a fost un rege luminat. Poate cel mai mare rege german al tuturor timpurilor și un bărbat care i-a încurajat pe toți oamenii de toate naționalitățile să vină în Prusia. Vorbea mai multe limbi, cânta la mai multe instrumente, a câștigat câteva campanii militare de amploare, a cucerit noi teritorii, a înfăptuit mai multe reforme importante și a fost un mare patron al artelor. Napoleon l-a admirat enorm, la fel ca scriitorul Voltaire, care, o vreme, a fost un mare prieten al lui Frederic. Dar, iată-l acum, cu numai cinci ani înainte de a muri, când nu mai găsea nicio plăcere în popularitate ori în orice altceva în afară de câinii săi și când se gândea probabil la toate greșelile pe care le făcuse în timpul domniei. Da, poți învăța foarte multe studiind viața lui Frederic cel Mare.

— Ce fel de câini avea? se interesă Friedrich.

— Ai pus o întrebare foarte inteligentă. Erau levrieri. I-a iubit atât de mult, încât a dorit să fie îngropați împreună cu el.

— Sunt niște câini frumoși, spuse Friedrich. În speciali cei cenușii. Eu nu am un câine, dar, dacă aș

fi avut, ar fi fost unul din această rasă. Au niște ochi minunați, nu-i așa? De parcă ar fi triști dintr-un motiv anume, dar sunt prea amabili ca să-ți spună despre ce este vorba.

Friedrich își termină laptele și prăjiturile.

— Eu am un câine, îi răspunse domnul Kästner. Un terrier negru și mic. Cred că e la plimbare cu Louise. Este doamna cu care locuiesc. Louise a făcut prăjiturile. Poate vei avea ocazia să-i întâlnești. Ar trebui să se întoarcă în curând, continuă el, uitându-se la ceas.

— Poate că ar trebui să plec, spuse Friedrich, ridicându-se.

— Nu poți pleca încă. Nu am discutat despre cartea mea.

Friedrich se așează la loc.

— Nu sunt sigur că pot ajuta o persoană cum sunteți dumneavoastră să scrie o poveste, recunosc Friedrich. Un scriitor adevărat și un om care are atâtea cărți.

— Da, dar nu asta contează. Oamenii sunt mai importanți decât cărțile. Iar un scriitor nu este altceva decât un om care a avut norocul de a fi plătit pentru pasiunea sa. Oricum, eu întotdeauna am considerat că așa este. Înțelegi că, într-o oarecare măsură, am uitat cum este să fii un băiat ca tine, Friedrich. Acest lucru îmi lipsește. Mi se pare că trebuie să știu ce este important în viața ta.

— Este ușor. Îmi place să citesc, firește. Îmi place și șahul. Și mă interesează foarte mult mașinile. Mașina

mea preferată este Hispano-Suiza. Probabil că modelul J12, deși H6 este foarte bună. Îmi mai place să mă joc cu prietenii mei, gemenii Knopp, Albert și Viktoria. Nu sunt gemeni identici. Pentru că sunt băiat și fată. Ne jucăm de-a detectivii, exact ca în povestea dumneavoastră. În principal, joaca noastră înseamnă că mergem în parc, căutăm obiecte pierdute și le ducem la secția de poliție locală. Sau notăm numere de mașini. Chestii de felul ăsta.

Friedrich se gândea intens, bucuros să-l ajute pe domnul Kästner.

— Și altceva? întrebă el.

— Să vedem. Păi, mai sunt vacanțele. Probabil că voi merge la Marea Baltică, împreună cu mama și cu tata, în vacanța de vară, cum facem întotdeauna. Îmi place pe malul mării. Totul este foarte proaspăt și foarte frumos, iar aerul miroase grozav. Uneori, mergem la circ. Îmi plac circurile. Nu-mi plac deloc clovnii, dar ador acrobații. Altceva? Cercetașii. Da, îmi plac cercetașii. Cam astea sunt lucrurile importante pentru mine, cred. Cam atât.

Domnul Kästner dădu din cap în semn de aprobare.

— Desigur. Da, despre aceste lucruri ar trebui să scriu. Emil Tischbein pleacă în vacanță. Poate se întâlnește cu niște oameni de la circ. Da, s-ar putea să meargă. Mi-ai fost de un ajutor extraordinar, Friedrich. *Asta voi scrie*. O aventură la mare cu Emil și prietenii lui. Trebuie să-ți spun că mi-a plăcut întotdeauna

să merg la mare cu mama, pe vremea când eram copil. Și acum îmi place, dacă e să spun adevărul. Ceea ce nu se mai întâmplă în ultima vreme.

Continuă clătînând din cap:

— Dar să nu vorbim despre astfel de lucruri acum, Fred. Mă bucur enorm că am întâlnit un tânăr ca tine. Uneori nu este suficient să ai imaginație. Nu am uitat niciodată cum este să fii tânăr, dar totodată am simțit că, dacă ar fi să scriu despre băieți, ar trebuie să mă străduiesc să fiu din nou ca ei. Ceea ce înseamnă că am nevoie de alt băiat care să-mi fie cel mai bun prieten. Poate tu. Ai vrea să fii cel mai bun prieten al meu, Friedrich?

— Sigur că da. Mi-ar plăcea, domnule.

— Pentru ca așa ceva să se întâmple, ar trebui să vorbesc cu tine cât mai des. Așa că, oricând simți că vrei să discuți, te rog să suni la ușa mea. Crede-mă pe cuvânt, mi-ai fi de mare ajutor.

— Bine, domnule.

— Și, să nu uit, nu-mi mai spune „domnule“. Prietenii își folosesc numai prenumele, nu-i așa?

— Nu cred că tatăl meu ar fi de acord, domnule. Ar crede că dau dovadă de lipsă de respect.

— Ai dreptate, recunosc domnul Kästner. Dar te rog să-mi faci o favoare, Friedrich. Citește și alte cărți în afară de *Emil și detectivii*. Pentru că, deși toți oamenii din Germania trebuie respectați, ca persoane, ni-meni nu ar trebui idolatrizat.